

พลับ

(Persimmon)

พลับ หรืออีกชื่อหนึ่ง พลับจีนหรือพลับญี่ปุ่น แหล่งกำเนิดในจีน แต่ญี่ปุ่นนำไปพัฒนาจนเป็นไม้ผลประจำชาติ เป็นไม้ผลกิ่งร้อนจนถึงเขตหนาว ปลูกได้ในพื้นที่ราบเขตภาคเหนือ ตอนบนและบนดอยหรือบนที่สูงขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์ พันธุ์ที่ปลูกได้ในที่ราบ เช่น พันธุ์ริมปีง ลูกกลม ลูกยาว แต่ปัจจุบันเป็นพันธุ์ที่ไม่นิยมปลูก ดังนั้นจึงมีการปลูกพลับเป็นการค้าเฉพาะบนที่สูง โดยพันธุ์จากต่างประเทศ เช่น ได้หวัน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย

ชนิดของพลับ

พลับแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ตามธรรมชาติ ได้แก่

1. **พลับฝาด** จะมีรสฝาด ตั้งแต่ผลอ่อนจนถึงผลแก่เต็มที่ เมื่อผลสุกจนนิ่มความฝาดก็จะหายไป ดังนั้นการรับประทานต้องนำผลพลับไปต้มตามกรรมวิธีต่างๆ ให้หายฝาดแล้วจึงบริโภค

2. **พลับหวาน** ไม่มีรสฝาดตั้งแต่ผลอ่อน ดังนั้นเมื่อผลแก่เต็มที่สามารถนำไปบริโภคได้

สภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสม

พลับเป็นไม้ผลกิ่งร้อนที่ต้องการช่วงอากาศหนาวเย็นในการพัฒนาของใบและดอก คือต้นฤดูหนาวพลับจะผลัดใบ ใบจะร่วงหมดทั้งต้นเรียกว่าอยู่ในระยะพักตัว และเมื่อได้รับอุณหภูมิต่ำหรืออากาศเย็นประมาณ 10 °C จำนวน 50-100 ชั่วโมง (ขึ้นกับชนิดของพันธุ์) ในฤดูหนาวตาที่พักตัวก็จะแตกออกมาเป็นใบและดอกพัฒนาเป็นผลต่อไป ดังนั้นพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมนั้นต้องเป็นพื้นที่ที่มีความสูงตั้งแต่ 500 เมตรจากระดับน้ำทะเลขึ้นไป ขึ้นกับชนิดของพันธุ์ ดินควรมีสภาพร่วนซุย ระบายน้ำดี มีอินทรีย์วัตถุสูง หน้าดินลึก มีความเป็นกรด-ด่าง 6-6.5 เป็นพืชที่มีระบบรากแก้วลึก ดังนั้นจึงทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี การพัฒนาผลอยู่ในช่วงฤดูฝนจึงสามารถปลูกพลับได้ในพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำ

พันธุ์ปลูกที่เหมาะสม

พลับฝาด ได้แก่ พันธุ์พี 2 หรือชื่อใจ เยะกูเมะ ฮาชิยา ไนดิงเกล ทาเนนาชิ หรือชิราทาเนนาชิ

พลับหวาน ได้แก่ พันธุ์ฟูยู่และจิโร่

การปลูกและดูแลรักษา

ระยะปลูก 6 x 6 หรือ 8 x 8 เมตร

การเตรียมหลุมปลูก

ขนาดหลุม 70x70x70 ซม. หรือ 1x1x1 ม. ควรตากหลุมไว้อย่างน้อย 7 สัปดาห์ เพื่อฆ่าเชื้อโรค รอกันหลุมด้วยหินฟอสเฟต (0-0) หลุมละ 100-200 ก. ปุ๋ยคอกได้แก่มูลสัตว์ต่างๆ หรือปุ๋ยหมัก อัตรา 5-10 กก. ผสมกับดินชั้นบนคลุกเคล้าให้เข้ากัน ดีก่อนปลูก การใส่ดินลงในหลุมควรให้มีระดับสูงกว่าระดับดินเดิม 15-30 ซม. เพื่อป้องกันการยุบตัวของดิน

ช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสม

1. ช่วงฤดูฝน (พ.ค.-ส.ค.) เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำ
2. ช่วงฤดูแล้ง (พ.ย.-ม.ค.) เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำ

การปลูกคู่ผสม

พลับจะติดผลได้ดีเมื่อได้รับผสมเกสรข้ามพันธุ์โดยเฉพาะพลับหวาน ดังนั้นควรปลูกอย่างน้อย 2 พันธุ์ในแปลงเดียวกัน หรือปลูกพันธุ์ที่มีเกสรตัวผู้จำนวนมาก เช่น พันธุ์เกเลย์ หรือเซนจิมารุ คือ พันธุ์ให้เกสรกับสายพันธุ์ดี (อัตราส่วน 1:8)

การขยายพันธุ์

วิธีติดตาหรือเสียบกิ่งในช่วงฤดูหนาว (ธ.ค. - ม.ค.) ต้นตอ คือ กัล้วยฤษี (เป็นไม้ป่าที่ขึ้นทั่วไปในแถบภูเขาภาคเหนือของไทย) และเต้าชื่อ (จากได้หวัน) โดยการเพาะเมล็ดต้นตอดูแลรักษาจนลำต้นมีขนาดเท่ากับแท่งดินสอจึงทำการขยายพันธุ์โดยการติดตาและเสียบกิ่งในเรือนเพาะชำหรือในแปลงปลูกที่ปลูกต้นตอไปก่อน (ข้อดี คือ ทำให้พลับมีการเจริญเติบโตเร็วกว่าการขยายพันธุ์ในเรือนเพาะชำแต่มีความยุ่งยาก)

การใส่ปุ๋ย

หลังปลูก 3 เดือน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 30 ก./ต้น และปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 30 ก./ต้น และปุ๋ยยูเรียอัตรา 30 ก./ต้น ในปีที่สองและปีต่อไปควรมีการให้ปุ๋ยจำนวน 3-4 ครั้ง ในช่วงฤดูฝนอัตราจะเพิ่มขึ้น ½ ถึง 1 เท่าของปีก่อนๆ สำหรับต้นพลับที่ให้ผลผลิตแล้วก่อนเก็บเกี่ยวผล 1 เดือน ควรใส่ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) เพื่อเพิ่มคุณภาพของผล

การให้น้ำ

จำเป็นในช่วงหลังปลูกจนถึง 7 ปี หลังจากปลูก โดยเฉพาะการปลูกในช่วงฤดูแล้งหรือฤดูพักตัวและในช่วงหลังติดผลสำหรับแปลงที่มีระบบน้ำโดยมีการให้น้ำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

การกำจัดวัชพืช

ควรกำจัดวัชพืชโดยเฉพาะบริเวณทรงพุ่ม ไม่ควรให้มิวัชพืชขึ้นมาแย่งอาหาร พลับบริเวณภายในแปลงระหว่างต้นหรือแถวควรตัดหญ้าหรือวัชพืชให้สั้น เพื่อทำลายที่อยู่อาศัยของโรคและแมลงหรืออาจปลูกกิ่งคลุมดิน

การจัดทรงพุ่มและตัดแต่งกิ่ง

จัดทรงพุ่มและตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสมตามอายุของต้นคือ ช่วงปีแรกจนถึงปีที่ 6 ควรมีการจัดทรงพุ่ม และตัดแต่งกิ่งแบบพืรามิด และในช่วงปีที่ 6 จนถึงปีที่ 10 ควรตัดแต่งและจัดทรงพุ่มแบบพืรามิดตัดแปลง และในปีที่ 10 ขึ้นไปควรจัดทรงพุ่มและตัดแต่งกิ่งแบบเปิดกลาง เพื่อความเหมาะสมในการจัดการและดูแลรักษาต่างๆ รวมทั้งการให้ผลผลิตที่มีปริมาณที่เหมาะสมและมีคุณภาพดี การตัดแต่งกิ่งควรตัดในช่วงที่พลับพักตัวในเดือน ธ.ค. - ม.ค. ก่อนพลับแตกตาออกมา

โรคและแมลง

มีโรคและแมลงรบกวนค่อนข้างน้อย มีโรคและแมลงดังนี้ โรคที่พบ ได้แก่ โรคโคนเน่า โรคใบจุดเหลี่ยม โรคใบจุดดำ โรคข้าวผลเน่าและโรคผลเน่า แมลงที่สำคัญ ได้แก่ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ เพลี้ยหอย และหนอนผีเสื้อกัดกินใบ

กำหนดการปฏิบัติงานดูแลรักษาพลับ

เดือน	ระยะของพืช	การปฏิบัติดูแลรักษาของเกษตรกร
ก.พ.	เริ่มแตกตา	1. พ่นยาป้องกันกำจัดแมลง ได้แก่ หนอนกินยอด
มี.ค.	แตกตา ออกดอก-เริ่มติดผล	1. ตรวจสอบการระบาดของแมลงค่อมทองและด้วงปีกแข็ง และพ่นยาป้องกันกำจัดเมื่อพบการระบาด 2. พ่นยากำจัดเชื้อไฟหลังติดผล เพื่อป้องกันปัญหาผิวลาย
เม.ย.-พ.ค.	หลังติดผล 30 วัน หลังติดผล 45 วัน	1. ปลิดผลครั้งที่ 1 สำหรับปลับกรอบ ส่วนปลับฝาด หากทำได้จะช่วยให้ผลมีคุณภาพดีขึ้น 2. กำจัดวัชพืชเมื่อเริ่มเข้าฤดูฝน 3. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 บำรุงผล
มิ.ย.	หลังติดผล 7 วัน หลังปลิดผล หลังผลหยุดร่วง ก่อนเก็บเกี่ยว 45 วัน	1. ปลิดผลครั้งที่ 2 ถ้าผลยังมีมากเกินไป 2. พ่นยาป้องกันกำจัดเชื้อราและเชื้อเหี่ยว เมื่อพบการระบาด เพื่อให้ผิวผลสวย 3. ห่อผลสำหรับปลับกรอบ 4. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 ช่วยเพิ่มคุณภาพผล 5. ตัดแต่งกิ่งครั้งที่ 1(Summer pruning) ถ้ามีกิ่งกระโดงมาก
ก.ค.	เริ่มเก็บเกี่ยว	1. เก็บเกี่ยวผลผลิตส่งจำหน่าย สำหรับบางพื้นที่ที่ต้องเก็บเกี่ยวเร็ว ผลสุกเร็ว 2. กำจัดวัชพืช
ส.ค.	เก็บเกี่ยว	1. เก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่าย
ก.ย.	เก็บเกี่ยว-หลังเก็บผล	1. เก็บเกี่ยวผลผลิตส่งจำหน่าย สำหรับบางพื้นที่ที่ผลสุกช้า
ต.ค.	พักตัว	1. กำจัดวัชพืช เพื่อให้สะดวกในการใส่ปุ๋ยและใช้คลุมโคน 2. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 และปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยให้ต้นสมบูรณ์และพักตัว 3. คลุมโคนต้นด้วยเศษวัชพืชหรือฟาง เพื่อรักษาความชื้น
พ.ย.	พักตัว	1. ดูแลรักษาทั่วไป
ธ.ค.-ม.ค.	พักตัว	1. เปลี่ยนยอดต้นตอที่ปลูกใหม่ หรือเปลี่ยนยอดต้นพันธุ์เดิมเป็นพันธุ์ใหม่ 2. ตัดแต่งกิ่งครั้งที่ 3(Winter pruning) เพื่อควบคุมการให้ผลผลิตการสร้างกิ่งใหม่และควบคุมทรงต้น 3. พ่นยาป้องกันกำจัดโรคและแมลง หลังการตัดแต่งเพื่อกำจัดแมลงและป้องกันเชื้อโรคเข้าบาดแผลตัดแต่งกิ่ง

การเก็บเกี่ยว

พลับในประเทศไทยจะใช้เวลาในการพัฒนาผลประมาณ 6-7 เดือน ดังนั้นหลังจากพลับมีการออกดอกในช่วงเดือน ม.ค. - ก.พ. จะสามารถเก็บเกี่ยวผลได้ในเดือน ก.ค. - ส.ค. การเก็บเกี่ยวจะพิจารณาจากสีผิวผลถ้าเป็นปลับฝาดจะเก็บเกี่ยวผลเมื่อผิวผลเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลือง 30-40 %

สำหรับปลับหวานจะเก็บเกี่ยวเมื่อผิวผลเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองประมาณ 80 %

การขจัดความฝาด

ปลับฝาด หลังจากเก็บเกี่ยวต้องนำไปขจัดความฝาดก่อนที่จะนำไปบริโภค กรรมวิธีที่นิยมในการขจัดความฝาดมี 2 วิธี

1. การกรรมด้วยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยนำเอาพลับเรียงบนกระดาษแข็งใส่ลงในถุงพลาสติกที่มีความหนา 2.5 มม. ขนาด 18 x 24 นิ้ว ปิดปากถุงให้แน่นแล้วรัดเอาอากาศออกให้หมด หลังจากนั้นบรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้าไปจนเต็มทิ้งไว้ประมาณ 3-4 วัน พلابก็จะหายฝาด วิธีการนี้จะทำให้พลับมีสีสวยและคุณภาพดี ใช้ได้ทั้งพลับที่มีรอยแผลที่ผิวผล

2. การแช่น้ำปูนใส โดยนำปูนที่ใช้รับประทานกับหมากมาแช่น้ำทิ้งไว้ 1 คืน หลังจากนั้นเอาน้ำที่ไม่มีตะกอนของปูนไปแช่พลับนาน 5-7 วัน พلابจะหายฝาด แต่วิธีการนี้จะทำให้พลับมีรอยคราบของน้ำปูนใส และไม่สามารถใช้ได้กับพลับที่มีรอยแผลที่ผิวผลเพราะจะทำให้ผลเน่า

นอกจากนี้ยังมีอีกหลายวิธีในการขจัดความฝาดแต่ไม่เป็นที่นิยมเพราะจะทำให้เนื้อผลอ่อนนิ่มไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน เช่น การใช้แอลกอฮอล์ หรือสารอีแรล

เรียบเรียงโดย
พิจิตร ศรีปินตา
จัดทำโดย
งานสารสนเทศ

พลับ (Persimmon)

ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่

สถาบันวิจัยพืชสวน

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
313 ม.12 ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 50230

โทร 053-114133-6 โทรสาร 053-114072

Website : www.doa.go.th/hc/cmrrarc